

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDŐS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECEN, Piacz-utca 47. és 48. szám.
---	--	--	---

Hajduböszörmény ünnepe.

A hajduk áttelepítésének 300 éves jubileuma.

1909 szeptember hó 13-án történt, hogy Báthori Gábor erdélyi fejedelem a Nagykállóban lakó hajdukat áttelepítette Bösörménybe. Ennek a nagy gazdasági és nemzeti jelentőségű ténynek háromszázéves évfordulóját ünnepelte délelőtt Bösörmény városa egy diszközgyűlés keretében. Az ünnepség legkiemelkedőbb momentuma az volt, hogy a városi képviselőtestület egy 85,000 koronás Báthori Gábor-alapítványt tett egy Bösörményben építendő kórház céljaira. Ennél szebben valóban nem róhatta le háláját Bösörmény városa a nagy fejedelem iránt.

Az áttelepítéssel Bocskay azon művét fejezte be Báthori, hogy földet, hazát adott a hajduknak. Bocskay tudvalevőleg 1605. december 1-én kelt okmány levelében többek között Kállót is a hajduknak ajándékozta.

A Kállóba telepített hajduknak azonban nem volt ott maradásuk. Közte és a várbeli királyi őrség közt állandó volt az egyenetlenkedés, a viszálykodás, úgy hogy Mátyás királyi herceg és Báthori Gábor 1608. augusztus 20-án abban állapodott meg, hogy Kálló helyett Báthori részéről Nádudvart, Magyarország részé-

ről pedig Csegét kapják a hajduk. Az országgyűlés helyben is hagyta a meg egyezést, de még sem hajtották végre s az egyre fokozódó viszálykodásnak végre is Báthori Gábor azzal vetett véget, hogy 1909. szeptember 13-iki oklevelével a kállói hajduknak csere címén százezer „igaz magyar forintok” ellenében átadta Bösörmény várost és Pród falut.

Az esemény háromszázados évfordulója alkalmából Bösörmény városa díszes ünnepséget rendezett. Délelőtt diszközgyűlés volt, utána pedig megkoszorúzták a Bocskay-szobrot.

Az ünnepségről bösörményi tudósítónk az alábbi tudósítást adja:

A diszközgyűlést délelőtt 9 órakor nyitotta meg Somossy Béla polgármester. A közgyűlésen jelen volt Benedek János, Bösörmény város országgyűlési képviselője, továbbá a városi képviselőtestület impozáns számban.

Somossy Béla szép beszédben emlékezett meg a nap történelmi jelentőségéről, vázolta a hajduk áttelepítésének történetét. Végül javasolta, hogy az áttelepítés emlékére Hajduböszörmény városa 85 ezer koronás alapítványt tegyen egy Bösörményben felállítandó kórház javára. Az alapítványt csak akkor fogják felhasználni, amikor az összeg 100 ezer koronára fog megnőni. A kórház-alapítvány „Báthori Gábor alapítvány” nevet viseli.

A diszközgyűlés a polgármester beszé-

dét élénk éljenzéssel fogadta és egyhangúlag hozzájárult az előterjesztéséhez.

Ezután a képviselőtestület a polgármester vezetése mellett kivonult Bocskay István szobra elé, ahol Somossy Béla rövid, lelkes beszéd kíséretében a város nevében koszorút helyezett el a szobor talapzatán.

Ezzel az ünnepség véget ért.

Fuzió a bársonyszékért.

Wekerle Bécsbe ment.

Az ország az önálló bankért.

A helyzet legújabb alakulása az, hogy a kormány nem hajlandó semmiféle átmeneti megoldásba belenyugodni; hanem csak akkor vállalja továbbra is a kormányzás munkáját, ha minden függő kérdést sikerül úgy megoldani, hogy a helyzet véglegesen tisztáztatik. Vagyis most egyszerre a kormány tagjai valamennyien Andrássy Gyula gróf álláspontjára helyezkedtek és a koalíció fenntartása helyett a fuziót követelik. Ennek a taktikának pedig az a célja, hogy az Andrássy-féle szélső mameluk álláspontnak s a bankcsoport radikális állásfoglalásának összeegyeztetésénél végre is az eredeti terv alapján jöjjön létre a megegyezés. Ebben a reményükben azonban alaposan csalódní fognak, mert

Bayreuthi napok.*

Irta: Dr. Spitz Lipót.

II.

Bayreuthban a királyi várkert az, hol az ünnepi játékok közönségének jó része a délelőtti tölteni szokta és pedig többnyire az előadásra kerülő darab tanulmányozásával. Mély csend van itt. Lárma, de még hangos szóbeszéd is alig hallatszik. A Wahnfried villa felé eső részében déli fél 12 órakor megnyílik egy kis vasrácsos kapu. Az idegenek csoportja rendszeren már várakozik ott ilyenkor. Belépve a kapun kertbe jutunk, s ami első pillanatra szembejön, az, hogy itt emberi kéz nem avatkozott bele a természet munkájába. A fák kedvük szerint ágasbogasan nőnek, nem nyirbálják őket. Levélök lehull, ott porlad el a talajon. A földön fű és mezei virág szabadon nő, sarló, kasza nem tesz kárt bennök. Középen egy kis térséget vasrács vesz körül, belül hatalmas, jeltelen kőlap, melyet örökzöld fut be. Rajta egy pár élő rózsza. Négy sarkában négy rózsasző van a földbe ültetve. Az egyikén a nyáron épen gyönyörű piros rózsza virult. A fákon dalos madarak kelnek versenyre egy-

* Az első közleményt lásd lapunk 1909. szeptember 12-ikén megjelent 207-ik számában.

mással, egyébként mély csend. Ez Wagner sirja. Mellette egyszerű fapad, melyhez a Wahnfried villából kis ut vezet. Itt szokott naponta több órát tölteni Cosima asszony.

A Nibelung tetralógiáról Wagner 1851-ben így ír: „Ha megérem ennek előadását, akkor dicsőn éltém; ha nem, akkor egy szép eszméért haltam meg”. Csakhogy ennek előadásához ő egészen külön színházról álmodott, mely távol legyen a nagyváros vásári zajától, de valami divatos fürdőhelyen se legyen, melynek könnyed szórakozásokat kereső és szenzációkra éhes közönsége egyáltalában alkalmatlan lett volna az ő művészi reformeszméinek a megértéséhez és ahhoz az elmélyedéshez, melyet ő művei előadásánál a közönség részéről conditio sine qua non-ként szükségesnek tartott. „Életem minden reménye, — írja egyik levelében — hogy ezt valamikor még elérem. Egyedül ez a kilátás ösztönöz arra, hogy valamit alkossak”.

Huszonöt évvel később teljesedett mindkét vágya. A mester választása a vörös Majna mellett fekvő kis bajor városra esett, melynek idyllikus fekvése és csendes, zajtalan élete megfelelő milliók látszott. Egyébként is bajor területhez ragaszkodott, ezzel is leakarván róni háláját királyi ba-

rátja iránt. Eleinte senki sem bizott a terv kivihetőségében, de mikor az már a megvalósulás stádiumába jutott s kipattant, hogy a választás Bayreuthra esett, akkor jöttek Berlin, Chikágó milliós ajánlatokkal. A mester azonban azokat elutasította ajánlatokkal. A bayreuthi színház óriási, szinte elháríthatatlannak látszó pénzügyi nehézségek leküzdése után II. Lajos bőkezű támogatásával a sajtó egy részének heves támogatása dacára felépült és 1876 augusztus 13-tól 17 ikéig az egész művelt világ páratlan érdeklődése mellett azt felavatták. (Jelen volt I. Vilmos német császár leányával, a német arisztokrácia, Dom Pedro braziliai császár, a művészvilágból Liszt Ferenc, Saint-Saëns, Grieg stb.) Wagner a lelkes ünneplések központja volt, akit é napok egy egész élet küzdelmeiért és csalódásaiért bőven kárpótoltak. Az ő élete ideális szépnak mondható, mert megadott neki, hogy az aggkor küszöbén, 60 éves korában élete legforróbb vágyát megvalósítva láthatta.

Ezen első előadás bennünket magyar vonatkozásainál fogva is érdekelt. A betanítás és vezénylés nehéz munkáját a magyar származású Richter János végezte. Richter Győrben született. Az ottani templomi karmester volt az apja, 1871-től 1875-ig a budapesti nemzeti színház karnagya volt s a

Rendelésszerűen szabott és dolgozott férfi öltönyök csakis KENDE IGNÁCZ
 férfi szabó cégnél kaphatók. Olcsó szabott árak. **DEBRECEN,** Piacz-u. 55. Hungária kávéház épületében.

az egész országban azok fognak győzedelmeskedni, akik az ország gazdasági függetlenségét akarják kiharcolni és akik a választói reformot úgy akarják megvalósítani, hogy az valóban a népjogok kiterjesztése legyen.

A mai minisztertanács.

Ennek a tervnek a megvalósítása a mai minisztertanács feladata, amely délelőtt fél tizenegy órakor kezdődött Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán. Tíz óra után már összegyűltek az összes miniszterek és nemsokára kezdetét vette a formális tanácskozás. A politikai világ rendkívül érdeklődéssel várta a mai tanácskozás eredményét, amelyről azonban már előre tudták, hogy nem lesz olyan, hogy a függetlenségi pártot kielégítse.

A minisztertanácsról félhivatalosan ezt a jelentést adták ki:

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán ma délelőtt fél tizenegy órakor folytatta a kormány a szombaton megszakított minisztertanácsot. A minisztertanácsban Wekerle Sándor miniszterelnök elnökölt, a jegyzőkönyvet pedig Márffy Albin államtitkár vezette. A minisztertanács, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett, megvitatta az általános politikai helyzetet és elintézte a függőben levő kérdéseket.

Wekerle a királynál.

A tanácskozás eredményével Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott és holnap délelőtt külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Ezen az audiencián Wekerle a minisztertanács megbízásából meg fogja tenni előterjesztéseit és azután a király elhatározásától fog függni a válság tovább fejlődése.

A miniszterelnök utazását ez a félhivatalos közlemény jelenti be:

Wekerle Sándor miniszterelnök ma

következő évben Wágner meghívására Bayreuthban a Nibelung-ciklus mesteri előkészítésével és vezényletével szerzett magának elévülhetetlen érdemeket. Ez idő szerint is a bayreuthi előadások egyik legfőbb vezetője, csak az idén nyáron nem működött közre, pihenésre lévén szüksége. Utóbbi időben állandóan Angliában tartózkodik, hol a legkimagaslóbb zenei események az ő nevéhez fűződnek.

A másik magyar vonatkozás Liszt Ferenc szereplése. Ő általában Wágner legönzetlenebb híve volt, s az ő emlékének a bayreuthi közönség is méltó kegyelettel adózik. A Wahnfried villához vezető szép utcát az ő nevével nevezték el, és sokan keresik fel a bayreuthi temetőben levő Liszt Ferenc mauzóleumot, melyet Wágner Siegfried tervezett atyja legbensőbb barátjának. 1876 augusztus 18-án, az első ciklus befejezése után Bayreuthban ünnepi lakoma volt, melyen mintegy hétszázan vettek részt. Itt Wágner szólásra emelkedett és beszéde végén ezeket mondotta: „Itt van az, a ki legelőször bizott bennem, akkor, a mikor még senki sem tudott rólam semmit, és a kinek támogatása nélkül Önök ma talán egy hangot sem hallottak volna tőlem, az én kedves barátom, Liszt Ferencz.” E szavak után tárt karokkal közeledett Liszt felé.

Ekként a bayreuthi ünnepből, mely az új művészet hajnalha adását jelentette, a magyarságnak is jutott nem jelentéktelen szerep.

délután 2 óra 30 perckor báró Skerlecz István miniszteri tanácsos kíséretében Bécsbe utazik, hogy ő felségénél kihallgatáson jelenjen meg. A miniszterelnök bécsi tartózkodása egy, esetleg két napra van tervezve. A kihallgatás idejét még nem állapították meg.

A miniszterelnök a mai konferenciáról.

Budapestről táviratozzák: Amikor a mai minisztertanács véget ért, egy újságíró beszélgetést folytatott Wekerle Sándor dr. miniszterelnökkel.

— Történt-e döntés kegyelmes uram? kérdezte az újságíró.

— Megbeszélést folytattunk a helyzetről csupán — válaszolt a miniszterelnök.

— Tehát nincs megállapodás? — kérdezte újból az újságíró.

— Csak annyit mondhatok, — felelt a miniszterelnök, hogy Bécsbe utazom.

Budapestről táviratozzák: A Politikai Tudósító jelenti, hogy a mai tanácskozáson végleges megállapodás nem történt. Döntés csak akkor lesz, ha a miniszterelnök bécsi utjáról visszatér. Komoly politikai körökben az a vélemény, hogy ha végleges döntés nem is történt, igen fontos és figyelemreméltó politikai események küszöbén állunk.

Népgyűlések az önálló bankért.

Szombathelyen vasárnap délután a vármegyei függetlenségi párt egybehívására nagyszabású népgyűlés volt, amelyen lekes egyhangúsággal állást foglaltak az önálló bankért megindított küzdelem rendületlen folytatása mellett. A népgyűlés szónoka Batthyány Tivadar gróf, az országgyűlési függetlenségi párt alelnöke volt, aki hangsúlyozta, hogy a kormányt a függetlenségi pártnak kell átvennie. Kívánja az általános választójog törvénybe iktatását, a pluralitás elejtésével. A szavazatjogot az irni-olvasni tudáshoz óhajtja kötni és követeli, hogy a városok n feltétlenül titkos legyen a szavazás. Végül hosszasan érvelt az önálló banknak 1911. január elsejére való felállítására mellett.

Marosvásárhelyt szintén nagy népgyűlés volt az önálló bank érdekében. Elrogtak egy határozati javaslatot, mely az önálló banknak 1911-re, az önálló vámtérületnek pedig 1917-re való felállítását követeli.

Hatszáz hold temetőnek.

Egy központi temető lesz vagy több?

A köztemetők rendezése.

Debreczenben már évek óta felszinen uszik a köztemetők rendezésének ügye. A rendezés egyedül helyes és célravezető utjával központi temető létesítése mutatkozik, amit a törvényhatósági bizottság is felismert akkor, mikor megbizta a városi tanácsot, hogy az ügyet tanulmányozza és annakidején javaslattal álljon elő.

A tanács megbízásából Aczél Géza főmérnök a köztemetők rendezéséről javaslatot szerkesztett, melyet ma terjesztett a tanács elé Körner Adolf tanácsnok. A főmérnök véleménye szerint elsősorban azt kell eldönteni, hogy egy központi temetőt létesítsenek vagy pedig több köztemetőt. Utóbbi esetben a várost kerületekre kell osztani s a lakosság a kerületébe osztott temetőbe temetkezhetik.

Azonban előnyösebbnek mutatkozik az, hogy csak egy központi temetőt állítsanak fel, mert ez tetemesen olcsóbb is kerülne, meg több más előnye is volna. Ugyanis, ha

a város több köztemetőt létesítene, valamennyi külön-külön adminisztrációt igényel, mindegyiknél külön-külön halottas termet, kápolnát, imaházat stb-t kellene építeni. Ezért legalkalmasabbnak egy központi temető tervét találja a főmérnök.

A tervzetben vázlatos számítás is van a központi temető nagyságát és a költségvetést illetően. Hogy a központi temető területének nagyságáról a főmérnök képet adhasson, utána nézett az évenkénti halálozási statisztikának. 1896-tól 1903-ig az évenkénti halálozások maximuma 1913, minimuma pedig 1773 haláleset volt. Tekintettel a lakosság szaporodására, a főmérnök 50 százalékos emelkedést számítva, évenként 3000 sírhelyet számít. A 3000 sírhely területéhez hozzá számítva az épületekre, utakra, kertészetre stb.-re szükséges területet, a terület szükséglet évente mintegy 6800 négyszög méter. Így a terület-szükséglet harminc esztendei időtartamra mintegy hatszáz hold. Ennyit igényel a felállítandó központi temető.

A meglévő temetők közül a központi temető céljaira egyiket sem találja alkalmasnak. Ezek ugyanis utját-állják a város további fejlesztésének és ezért a központi temetőt a várostól távolabbi helyen kell létesíteni.

A tanács a főmérnök javaslatára nézve úgy határozott, hogy egy központi temető felállítására mellett foglal állást. Az ügyet különben véleményadás végett kiadta a jog-és pénzügyi bizottságnak.

Hajdumegyei kisbirtokosok a tönk szélén.

Négy száz adó-árverés.

Felirat a kormányhoz.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott. Az ülés legkiemelkedőbb eseménye Kovács Gyula alispán jelentése volt a hajdumegyei kisgazdák inséges helyzetéről. Az idei gazdasági év ugyanis száz számra juttatta a tönk szélére a kis ekzsisztenciákat, amire jellemző, hogy vármegyeszerte vetőmag híján vannak, valamint jellemző a maga megdöbbentő voltával Czeglédy Mihály dr. tiszti főügyésznek a bizottság előtt tett ama kijelentése is, hogy tudomása szerint eddig már négy száz kisgazda ingatlanára van árverés kintüve az adók nem fizetése miatt.

A bizottság elhatározta, hogy a földmivelésügyi minisztertől ingyen vetőmagvakat kér, a pénzügyminisztertől pedig fizetési halasztást kér az adóhátrétekosok számára.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ülés megnyitása után Kovács Gyula alispán havi jelentését olvasták fel. Nagyon fontoságu adatokat tartalmaz a jelentés, melynek lényeges része a következő:

A lefolyt gazdasági év szomorú eredményéről már júliusi jelentésében szolt az alispán. A most már teljesen tudott természetű eredmény a kisbirtokosokra is olyan nehéz helyzetet teremtett, amely arra indította az alispánt, hogy saját hatáskörében körrendeletileg utasította a községek elöljáróságait,

Vigyázat! Női-, leány-, fiu- és gyermek kabátok gyönyörű kivitelben mesés olcsón kaphatók SCHVARCZ SALAMON czégnél Simonffy-u. 2 Városi-bérház

hogyan azokat a kisgazdákat, akik a rossz termés folytán vetőmag híján vannak és azt beszerezni nem tudják, írják össze és állapítsák meg, mennyi a feltétlen szükséges vetőmagszükséglet, hogy a földmívelési kormány segítségének kikérése és igénybevétele mellett legalább a jövő évi termés lehető biztosítása érdekében a kisgazdák vetőmagszükségletének idejekorán való biztosítása által a nehéz helyzetet segítve legyen.

A vármegye déli és nyugati részén fekvő községekben megállapítást nyert, hogy a szükséglet buzában 7525 és fél métermázsza, rozsban pedig 203 métermázsza lenne ki. Ezenkívül Szoboszlón 11000 métermázsza buza vetőmag szükséglet állapított meg.

Ennek fedezése miatt feliratilag fordult a város a földmívelési miniszterhez.

Böszörmény, Nánás, Józsa, Sámson, Téglás, Dorog, Hadház, Vámospercs nem jelentettek be szükségletet.

Az alispán a földmívelési miniszterhez e hóban már felterjesztést küldött, kérve, hogy az inséges helyzetbe jutott és a magán segíteni nem tudó kisgazdák részére az állami birtokokról a szükséges vetőmagot azzal a kedvezményvel engedélyezze, hogy az illetők azt csak a jövő évi termésből legyenek kötelesek készpénzben vagy természetben megfizetni.

A mostoha gazdasági év eredményének természetes folyománya a nyomor. Indítványozza tehát az alispán, hogy a közgazdasági bizottság írjon fel a pénzügyminiszterhez, hogy a vármegye azon lakosai részére, akik a rossz termés és kereseti viszonyok folytán s így önhibájukon kívül azt állami adók és egyéb köztartozásoknak a rendes időben nem képesek eleget tenni, úgy a folyó adókra, mint a hátraléokra ez év végén is tulleterjedő fizetési halasztást adjon. A zálogolás és árverés 1910. évi szeptember 1-éig mellőztessék.

A bizottság elfogadta az indítványt s felírta a miniszterhez, egyben utasítja a községi eljárási bizottságokat, hogy írják össze azon inségesek neveit, akik adóhátralékban vannak. A névsort terjesszék fel a pénzügyigazgatóságához.

Ezután a szakrefensek terjesztették elő jelentéseiket, ami után az ülés véget ért.

Havonta egy koronáért (Vidékre 1.50) ingyen kapja mindenki a Debreczeni Független Ujság képes naptárát.

Eröss Lajos Aradon.

Két templomszentelés.

Nagy ovációval fogadták a napokban Eröss Lajos tiszántuli püspököt és Degenfeld József gróf kerületi főgondnokot Aradon, ahol átutazóban voltak, ugyszintén Mezőhegyesen és Nagymajláton, ahol két új református templomnak ünnepélyes felszentelésén funkcionáltak.

A püspök Aradon.

Aradról táviratozzák: Eröss Lajos dr. tiszántuli ev. ref. püspök szombaton délután 3 29 perokor Aradon keresztül utazott és az állomásnál Csésy Imre aradi ref. lelkész Aradvárosa nevében pedig a polgármester helyett Lócs Rezső gazd. tanácsnok fogadta. Még a délután folyamán tovább utazott a püspök Mezőhegyesre, hol az újonnan épített ev. ref. templomot fogja felavatni.

Templom felszentelések Mezőhegyesen és Nagymajláton.

Fényes egyházi ünnepségek között, a földmívelésügyi kormány, a hatóságok és intézmények képviselőinek, a környék notabilitásainak jelenlétében vasárnap felszentelték föl Mezőhegyesen az új református templomot.

Az ünnepségre megérkezett Mezőhegyesre Eröss Lajos dr. tiszántuli református püspök, akit a vasútállomáson Jankovics Lőrinc ménesbirtokigazgató és Podmaniczky Béla báró őrnagy, ménesparancnok fogadtak. Ugyanők üdvözölték Degenfeld József gróf kerületi főgondnokot is, aki hivatalos ügyeitől tartóztatva, csak később érkezhett meg. Tegnap este egymásután járultak a református püspök elé a küldöttségek.

Vasárnap reggel tíz órakor kezdődtek meg az ünnepségek. Az új templom zsufolásig megtelt közönséggel, a hatóságok, mezőhegyesi intézmények, az egyházak küldöttai között foglaltak helyet a földmívelésügyi kormány képviselőiben: Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkár, Nagy Gábor és Bartóky József min. tanácsosok, Darányi Béla főigazgató. Ott voltak a református egyházi méltóságok, a püspökön és a főgondnokokon kívül a presbitérium és számos lelkész.

A zsoltárénekek után Eröss Lajos püspök mondott imát, majd Futó Zoltán magasszárnyalású ünnepi prédikációt tartott. A templomszentelési ünnepséget Szabó Béla lelkész imája zárta be. Az istentisztelet alatt a mezőhegyesi dalárda zsoltárokat énekelt.

Délután egy órakor bankett volt, amelyen a fentemlített méltóságokon kívül a vármegye képviselőiben Hervay István alispán, Tarbay Izor főjegyző és a járás fűszolgabírája, Petrovits Mihály dr. vettek részt. A banketten több felkészített hangzott el.

A püspök és kísérete este kocsin Nagymajlátra ment át, ahol szintén nagy ünnepélyességek között szentelték fel a reformátusok új templomát.

Beszüntetik a közvetlen kocsikat a debreczeni éjszakai vonatokon.

Emlékezetes még, milyen kellemetlenül érintette a közönséget a folyó évi májusi menetrendnek az a változtatása, melylyel a debrecen—budapesti éjjeli vonatán közvetlen kocsijaikat hirtelen beszüntette. Ez a változtatás két hétig maradt érvényben. Akit e két hét alatt sorsa arra utalt, hogy az innen éjjel két órakor Budapestre menő és a Budapestről este 9 órakor Debrecen felé induló vonatot igénybe vegye, bizony Ázsiában képzelhette magát akkor, amikor Püspökladányba érve hajnali időben másfél óras várakozással egybekötött átszállást kellett átélnie. Még a vasúti vendéglőt is bezárták az utas elől, ami aztán csaknem lehetetlenné tette ezen a vonalon az éjszakai utazást. A debreceni kereskedelmi és iparkamarának, valamint az illetékes közgazdasági tényezőknek sürgős és nyomatékos közbenjárására a vasutigazgatóság méltányolta a közönség érdekeit és két heti szünetelés után visszaállította a közvetlen kocsikat.

Most azonban arról értesülünk, hogy ez intézkedés azonban csak ideiglenes volt, csak a nyári idényre állították vissza a közvetlen kocsikat és a közönség ismét olyan kellemetlenségeknek néz eléje, amilyenek május első felében érték. Megbízható helyről ugyanis azt a hírt kapjuk, hogy a közvetlen kocsikat e hó 15-ikétől kezdve újra beszüntetik a debrecen—buda-

pesti éjszakai vonalokon, állítólag azért, mert azok átállítása a gyorsvonattól a személyvonathoz és viszont P.-ladány állomáson a vonatok késleltetését idézte elő, különösen télen, mert az 501—502. sz. gyorsvonatok fűtő kazánkocsival közlekednek és ennélfogva a közvetlen kocsinak a vonat végéről való lekasztása, illetve a vonat végére leendő felvétele csak idővesztéssel és kezelési nehézséggel eszközölhető.

Az államvasutak igazgatósága bizonyára méltányolni fogja azokat a szempontokat, amelyek előtt a tavasszal meghajolt s amelyek ma is méltánylást érdemelnek. Mert az a nagy kényelmi érdek, amely ahhoz fűződik, hogy a m. sziget—p.-ladányi — utóvégre mégis fővonalon — utazóközönség a télen-fagyban egy órai várakozással kapcsolatos megszakítás nélkül utazzék, igazán nem rendelhető alá egy és más kezelési nehézségnek. Különösen ebben az esetben, amikor évek során át a bizonyára nem új keletű kezelési nehézségek dacára a forgalom megnyugtatólag bonyolult le.

A közönség érdekeit véljük szolgáltni, amikor Kovács József polgármester urat, Kovács Gyula alispán urat, a többi illetékes tényezőt és különösen a város országgyűlési képviselőit fölkérjük: járjanak közben idejekorán, hogy a debreceni vonal közönségének jogos kényelme kielégülést nyerjen.

Irodalmi esemény lesz a Debreczeni Független Ujság ez évi naptárának megjelenése, melyet minden előfizetőnek ingyen házhoz küldjük. Új előfizetők is ingyen kapják.

SPORT.

Debreczenieké a Bocskay-díj.

A D. T. E. vasárnapi atletikai viadala.

Vasárnap délután rendezte a DTE. országos atletikai viadalát a nagyerdei sporttelepén szép számú közönség előtt. A helybeli egyleten kívül szépen voltak képviselve a fővárosi egyletek is.

A verseny védnökei közül megjelentek Uhlarik Béla, Veszprémy Zoltán, Márk Endre, Erdős József dr. és Magoss György dr. A rendezés nehéz munkáját elismerésre méltó buzgalommal bonyolította le az agilis vezetőség, a verseny rendezése egyáltalán nem hagyott kívánni valót maga után.

A versenyen a DTE. színei domináltak s az egylet fölénye az atlétikában — országos viszonylatokat tekintve — nyilvánvaló lett. A Bocskay emlékerleg vándordíjat minden megerőltetés nélkül nyerte, immár másodszer, hogy véglegesen tulajdonába jusson, még egyszer kell élte megküzdenie. A fővárosi egyletek nem is nevezték jóformán a Bocskay vándordíjra, előre tudván azt, hogy a küzdelem meddő lesz, mint ez tavaly is történt, mikor a legtekintélyesebb fővárosi egyletek minden erejüket megfeszítve küzdöttek az értékes vándordíjért, de mindhiába, már akkor vereséget szenvedtek a jóképességű debreceni atlétáktól.

A DTE. ezidei versenye sem nélkülözte a meglepetéseket. Magasugrói feltűnő jól szerepeltek kontinentáció viszonylatok között is páratlan az eredmény, melyet elérték, 10-en ugrottak 165 centiméteren felül. A súlydobás csapatversenyben 4 centiméterrel megjavították az általuk tartott országos rekordot.

A Bocskay serleget, — melyet Lőfko-

A legkitűnőbb Portland és Roman cement kartelen kivüli Mész, Kőszén és Kovács-szén, mindenféle száraz Tűzifa kizárólag nagyban legolesőbbban beszerezhető

Pollák Zsigmond
— kereskedelmi ügynök által —
Piacz-utca 79. — Telefon 441

vics Arthur alapított 1908. évben 25 éves egyetemi tagságának emlékére — 47 ponttal a DTE. nyerte. A kultuszminiszter vándordíját, mely a 4X100 méteres staféta futásra volt kiírva, a MAC. kiváló képességű stafette nyerte 46 háromötöd mp. alatt.

A magas ugrás 5-ös csapatversenyre kiírt tiszteletdíjat, melyet a debreczeni kereskedelmi csarnok adományozott — a DTE. csapata nyerte, valamint a súlydobás 5-ös csapatversenyére kiírt Debrecen város tiszteletdíját is.

A versenyről a részletes eredmény itt következik:

I. **Bocskay-serleg vándordíja.** 100 yardos síkfutás: 1. Jankovics MAC. 10 négyötöd, Viesner BEAC. 3. Simon MAC. 4. Székő DTE. **Egynegyed angolmérőföldes síkfutás:** 1. Viesner BEAC. 53 egyötöd, 2. Bodor BPTTSE. 3. Fülöp DTE. **1 angolmérőföldes síkfutás:** 1. Bodor BPTTSE. 4.51 négyötöd, 2. Fülöp DTE., 3. Rottmann DTE. **Magasugrás:** 1. Szabó DTE. 176, 2. Vadon dr. DTE. 176. 3. Mudin DTE. 172 4. Hoffmann DTE. 167. **Távugrás:** 1. Jankovics MAC. 6.48, 2. Szabó DTE. 6.15, 3. Vadon dr. DTE. 6.13, 4. Ugró DTE. 5.46. **Súlylökés:** 1. Mudin DTE. 12.77, 2. Kirchoffer DTE. 11.83, 3. Bojti DTE. 11.18, 4. Németi DTE. 11.08. **Diszkoszvetés:** 1. Mudin DTE. 37.44, 2. Kovács DTE. 33.09, 3. Kirchoffer DTE. 32.70, 4. Igyártó D. T. E. 28.78.

II. **kultuszminiszter vándordíja:** 4 ezer 100 méteres staféta futás: MAC. csapata 46 háromötöd, 2. DTE. A. csapat, 3. DTE. B. csapat.

III. **Kereskedelmi csarnok tiszteletdíja.** Magas ugrás ötös csapatoknak: 1 DTE. A. csapat, Szabó, Dávid, Vadon dr., Zöld és Ferenczy 24 pont, 2. DTE. B. csapat 31 pont.

IV. **Debrecen szab. kir. város tiszteletdíja.** Súlylökés ötös csapatoknak: 1. DTE. A. csapat Mudin, Kirchoffer dr. Bojthy, Németi és Igyártó 15 p., 2. DTE. B. csapat 40 p. Átlag A. csapat 11.42 négyötöd rekordjavítás.

V. **Gerelyvetés.** 1. Mudin DTE. 50.52 2. Masulka DTE. 44.15, 3. Kovács DTE. 43.80.

Havonta egy koronáért (Vidékre 1.50) ingyen kapja mindenki a Debreczeni Független Ujság képes naptárát.

Ujabb száz tanu a lövöpetrii bűnügyben Védik Róth Albertet. Ellentétek az orvosszakértők között Ítélet csak szerdán lesz.

A lövöpetrii bűnügy tárgyalása, a mely már a múlt hét elején kezdődött, csak most válik igazán szenzációssá. A monstre bűnügyi tárgyalás már eddig is sok izgalmas részletekben bővelkedett, most azonban egy hirtelen fordulattal egyike lett a legnevezetesebb bűnpöröknek. Ugylátszik, maguk a tárgyalást vezető bírák sem számítottak arra, hogy a tanukihallgatások s az egész ügynek az esküdtszék előtt történő tárgyalása olyan érdekes adatokat fog felszínre hozni. Kezdetben, amiután a tárgyalás elég lanyhán indult, az volt a vélemény, hogy ítéletet már a múlt hét szombatján hoz-

hatnak. Későbbben vasárnapra jelezték az ítélethozatalt. Eppen a vasárnapai tárgyaláson azonban egy jelentős dolog történt.

Róth Albert védője Fried Lajos dr. még újabb száz tanunak sürgős kihallgatását kérte. A tanukat megidéztek s már a hétfői tárgyaláson ki is hallgattak egy sereg embert, akiknek vallomásai erősen Róth Albert mellett szólnak.

A mai tárgyalás egyik pikanteriáját képezte, hogy a nyíregyházi törvényszéki orvosszakértő és a budapesti ellenőrző orvosszakértő között egy kissé személyes ellentét, de mindenestre nagyon érdekes nézeteltérés, illetve szóváltás történt. A vasárnap és a hétfői tárgyalásról egyébként az alábbiakban számol be tudósítónk:

A vasárnapai tárgyalást óriási közönség érdeklődése mellett fél tíz órakor nyitotta meg Mráz János elnök. Az első tanu Radics dr. körorvos, a halottkém volt, aki régebbi vallomását egészítette ki néhány, az ügyre kevésbé lényeges adattal.

Az orvosszakértők.

Ezután Donáth József dr. és Konts József dr. nyíregyházi orvosszakértők olvasták föl a boncolás alkalmával fölvetett jegyzőkönyvet. És az orvosszakértői véleményt részben szóval, részben írásban jelentették be. A két orvosszakértő véleménye amellett szól, hogy Róth Albertné halálát igenis a karbolsav mérgezés okozta. Ez persze nagy hatással volt az esküdtszék tagjaira. Alig fejezték be azonban az orvosok jelentésüket, Fried Lajos dr. orszgy. képviselő, a közönség óriási meglepetésére, arra kérte a tárgya'as elnököt, hogy még újabb száz tanut idézzenek be sürgősen, akiknek az ügyre igen lényeges vallomásuk van. Jó időt vett igénybe, amíg csak ezt a névsort fölolvasták. A bíróság, hosszas tanácskozás után elrendelte a száz tanunak sürgős kihallgatását. Ezzel a vasárnapai tárgyalás végét is ért.

Nem volt karbolsav mérgezés?

A mai, hétfői tárgyalás egy igen érdekes jelenettel kezdődött. Elsőben Minich dr. budapesti törvényszéki orvost, mint ellenőrző orvosszakértőt hallgatták meg, akinek jelentése egyenesen szenzációs volt.

— A törvényszéki orvosszakértői jegyzőkönyvben — mondotta — su'yo's lehetlenségek vannak. Megvizsgáltam a boncolásról felvett jegyzőkönyvet s megbocsájthatatlan hibának tartom, hogy a bekelet nem küldték föl Budapestre vegyi vizsgálat alá. Összegezve a dolgokat, kizártnak tartom, hogy Róth Albertné halálát a karbolsav okozta volna, mert karbolsavat a hullánál fölfedezni egyáltalán nem lehet. Ugy tudom, hogy Róth Albertné valami erős női bajban szenvedett s nincs kizárva, hogy halálát ez okozta.

Amíg a fővárosi orvosszakértő véleményét elmondta, Donáth József dr. gunyosan nevetett, mire Minich dr. megjegyezte: — Hiába mosolyog kedves kollega ur Jobb lenne, ha a törvényszéki bonctant tanulmányozná tüzetesebben.

Erre Donáth indulatosan így felelt:

— Kikérem magamnak, hogy tanácsokat adjon.

— Pedig elfogadhatnák, mondotta Minich dr. — mert hiszen *ugyis tanítványom volt.*

Tömeges tanukihallgatás.

Vagy husz tanu került ezután egyszerre a bíróság elé. Ráth Ferenc, Skál Miksa, Belsőzy Mihály jegyző, Tóth József bíró, Kun Ferenc, Grunweig Albert, Gortermann Sámuel, Balázs Kálmán, Balogh Sándor egyértelműen azt vallották, hogy Róth Albert igen jólelkű ember, akinek sok baja volt feleségével, aki ideges, szeszélyes asszony volt. Róth Albert — mondották a tanuk — jótékony humánus ember. Saját költségén jó utat épített a lövöpetriieknek, a református templom számára pedig ingyen telket eszközölt ki.

Róth Albert apja és testvére.

Mélyen megindító jelenet volt késő délután, amikor Róth Albert édesapját és testvérbátyját hallgatták ki.

Róth Albert édesapja és testvérbátyja azt vallották, hogy Róthné súlyos idegbajban szenvedett s hogy gyógyíthatatlan betegségről sokat panaszkodott a cselédség előtt is. A kihallgatás alatt a vádlott, Róth Albert hangosan zokogott. Több mint ötven tanut hallgattak még ki s így az ítélethozatal csak szerdára várható.

Irodalmi esemény lesz a Debreczeni Független Ujság ez évi naptárának megjelenése, melyet minden előfizetőnek ingyen házhoz küldjük. Új előfizetők is ingyen kapják.

Harc a hatodik templomért.

A presbitérium és a Homokkert konfliktusa.

A homokkerti reformátusok több esztendővel ezelőtt indították meg azt a mozgalmat, amelynek célja, hogy a Varga-utcai városrész új református temploma a Homokkertben épüljön föl. Nagyon sok körülmény szól a mozgalom jogossága mellett. A Homokkertben már hat év óta tartanak állandó istentiszteletet s amikor az ottani imaház létesült, Kiss Albert, a presbitérium akkori elnöke kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy a Homokkertben rövid időn belül templomot építenek. Ez ígéretben bizva, közel háromezer koronát gyűjtöttek a homokkertiek, akik annál inkább várták reményeik teljesülését, mert a Homokkertnek minden kulturális intézménye magán viseli a kávinista jelleget.

Érthető megütközést keltett tehát a homokkerti reformátusok körében, amikor az egyház presbitériuma e hó 8-án tartott ülésében úgy határozott, hogy a hatodik református templomot a Homokkerten kívül, a régi sertésvásártéren építi fel. E sérelmes határozat megváltoztatása végett a homokkerti reformátusok vasárnap délután népes gyűlést tartottak, melyen a presbitérium részéről Somogyi Pál egyházi főjegyző és Hódy Béla levéltárnok jelent meg. Somogyi főjegyző hosszabb beszédben igyekezett megvédeni a presbitérium határozatát, de hiába volt minden érve'ese, mert a homokkertiek megmaradtak állításuk mellett.

Részletes tudósításunk a gyűlés lefolyásáról itt következik:

Deák Ferenc birtokossági elnök nyitotta meg a gyűlést. Panaszkodott, hogy a hatóságok részéről a Homokkert mindig mostoha bánásmódban részesült és ugyanez

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet különlegességek óriási választékban megérkeztek WEISZ ADOLF posztó és gyapjuszövet kereskedésében, DEBRECZEN, Kossuth u. 1. — Szigorú szabott árak.

a sors é
részéről
a Homo
egyház
gától. A
hogy az
itteni sz
So

ezután
hogy a
hogy a
legyen
zelében.
az anya
kert kö
a közle
lom le
akciói f
moker

A
gatták
zavartál
lomot!

So
egyhan
nem ak
Ez
hosszab
határoz

lakos
templ
építte

jegyz
megf
recen
8-án

den l
hogy
tízte
az 50
pénz
imah
E
lag. na
gyülés

Havon
ingyen
Fu

A cse

A

A

bünes
debrec
hogy á
tentő
zatát b
az árt
nába j
megful
egy a
szabad

A
még sz
intézet
s a
csatorn

A
ték ug
se ker
intézet

M
hogy a
kir. üg
colásat

2

a sors éri most ezt a városrészt az egyház részéről is azért, hogy a hatodik templomot a Homokkerten kívül akarja fölépíttetni. Az egyház is el akar bennünket taszítani magától. A Homokkertnek jogos kívánsága az, hogy az új templomot ide építsék, mert az itteni szegény népnek szüksége van erre.

Somogyi Pál egyházi főjegyző mondott ezután hosszabb beszédet. Azt fejtette, hogy az egyháznak fontos érdeke kívánja, hogy a Varga-utcai városrészben temploma legyen és pedig a Homokkert közvetlen közelében. Ezáltal a Homokkert összeköttenék az anyavárossal, mert a város és a Homokkert közé egy új vasúti átjáró-híd épül, mely a közlekedést könnyűvé tenné. Az új templom lelkésze pedig nagy egyháztársadalmi akciót fejthetne ki, mely első sorban a Homokkert lakosainak szolgálna hasznára.

A főjegyző beszédét türelmetlenül hallgatták a hívek és ilyen közbeszólásokkal zavarták meg:

— *Kitérünk, ha nem kapunk templomot!*

— *Nazarénusok leszünk!*

Somogyi főjegyző látván a vélemények egyhangú megnyilatkozását, kijelentette, hogy nem akar vitakozni és eltávozott a gyűlésből.

Ezután Kővér Gyula birtokossági jegyző hosszabb indokolás kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Óhajtja a Homokkert református lakossága, hogy a hatodik református templom a vasuton belől, a Homokkerten építtessék.

2. Ebből kifolyólag a most felvett jegyzőkönyvet, valamint küldöttség által megfellebbezi az egyházmegyéhez a debreceni egyház presbiteriumának szeptember 8-án hozott határozatát.

3. Határozatilag kimondja, hogy minden körülmények közt ragaszkodik ahhoz, hogy a Homokkerten az állandó istentisztelet tartása megmaradjon, mert ugy az 500 korona adományt, valamint a többi pénzadományt tisztán csak a homokkerti imaház vagy templom javára adta.

Ezt a határozati javaslatot egyhangúlag, nagy lelkesedéssel elfogadták s ezzel a gyűlés véget ért.

Havonta egy koronáért (Vidékre 1.50) ingyen kapja mindenki a Debreczeni Független Ujság képes naptárát.

A csatornába dobott csecsemő.

A lelketlen anya büne.

A vizsgálatot megindították.

A napokban adtunk hírt arról a szörnyű bűnesetről, melynek szerzője Czako Imréné, debreceni szakácsné volt. A bestiális anya, hogy áldott állapotától megszabaduljon, retentő bűnre vetemedett. Egy napos kis magzatát bedobta egy félre eső helyre, ahonnan az ártatlan csecsemő a vízvezeteki csatornába jutott. A kis magzat már majdnem megfuladt, amikor a sirásra figyelmes lett egy a Sziv-utóban lakó kis leány, aki kiszabadította a gyermeket.

A bűnös anyát, a kis magzattal együtt még szombaton beszállították a bábaképző intézetbe Czakonét kihallgatta a rendőrség s a lelketlen asszony beismerte, hogy a csatornába dobott csecsemő tényleg az övé.

Az ártatlan kis magzatot megmentették ugyan a csatornából, de a halált még se kerülte el. A csecsemő ma, a bábaképző intézetben meghalt.

Miután Gálbory Sámuel dr. konstatálta, hogy a kis gyermek halálát hűlés okozta, a kir. ügyészség elrendelte a magzat fölboncolását, ami meg is történt.

A bestiális anya állapota nap-nap után jobbra fordul s valószínű, hogy egy-két nap múlva át is kísérik a kir. ügyészségre, ahol majd számot kell adni szörnyű tetteiről.

HIREK

— Zichy Aladár gróf a királynál.

Budapestről táviratozzák: Zichy Aladár gróf ma Bécsbe utazott s holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

— **Kossuth és Andrássy.** Budapestről táviratozzák: A mai minisztertanácsból az az érdekes hír szivárgott ki, hogy Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf között, a választól reformok körül igen éles ellentétek merültek föl, amelyek a tanácskozás után sem simultak el.

— **Az annexiók milliók.** Budapestről táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterrel nők holnap jelen lesz a bécsi közös miniszteri értekezleten, amelyen a jövő évi előzetes költségvetést tárgyalják. Ezen az értekezleten vitatják meg a régi óriási hadihajónak építését, amely 230 millióba kerül s az annexiók költségét, amelyből Magyarországára százhatvan millió jut. ezt természetesen aligha fogadhatja el Wekerle.

— Egy államtitkár hirtelen halála.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kupecz Ödön, a magyar királyi pénzügyminisztérium adminisztratív államtitkára vasárnap délelőtt tíz órakor Tahitótfalu községében, ahol szabadságidejét töltötte, hatvanöt éves korában szív-szélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Negyvenegy évet töltött a pénzügyi tárca szolgálatában. Kiváló, érdemes hivatalnok volt. Erdemei elismerésű több-ször részesült királyi kitüntetésben is. Halálát a pénzügyi tisztviselők egyetemén kívül özvegye, Zsembinszki Irma gyászolja. Holttestét Budapestre szállítják és szerdán délután négy órakor kísérik a Lánchid utcára 6. szám alatti gyászszobából az örök nyugalomba.

— **A költségvetés a gróf régi bizottság előtt.** A város gazdasági bizottsága vasárnap délelőtt Oláh Károly kultur tanácsnok elnöksége alatt ülést tartott, melyen a város jövő évi költségelirányzatát elfogadta.

— **A Tiszai ágost. hitv. egyházkerület közgyűlése** alkalmából az "Arany Bika" szálló dísztermében folyó hó 16-án, déli egy órakor tartandó közebédre személyjegyek 6 koronáért válthatók a lelkészi hivatalban (Mikló-u. 3.)

— **Eljegyzés.** Sajó Béla dr. debreceni ügyvéd tegnapelőtt tartotta eljegyzését Budapestén Lövinger Gitta urhölgygyel. Lövinger Vilmos fővárosi nagykereskedő leányával.

— **Orvosi körökből.** Tüdős Kálmán dr. városi tiszti főorvos szabadságidejének megszakiításával visszaérkezett Debreczenbe és hivatalának vezetését a mai napon átvette.

Balkányi Ede dr. tb városi főorvos, haza érkezett külföldi utjáról és megkezdte orvosi működését.

— Nagy automobilszerencsétlenség a főváros közelében.

Budapestről táviratozzák: Megrendítő automobil-katasztrófa történt ma a főváros közelében levő Rétság község országútján. Röck Gyula budapesti gyáros vasárnap délután, vejevel Láng Mihály dr. ügyvéddel Tátralomnicra rándult ki automobilal. A rétsági országúton az automobil óriási sebességgel haladt. Egy pa-

raszt szekér jött velük szemben, ahonnan egy kis fiu, az automobilból való félelmében kiugrott. Zauerhóf Elek sofför erősen fékezett, miáltal az automobil felborult és a soffört magaalá temette, a többieket pedig messzire kilökte. A sofför nyomban meghalt. Röck gyáros súlyosan, Láng Mihály dr. könnyebben megsérült.

— **Új távirtdahivatalok Debreczenben.** A Debrecen 3 számú (Péterfia-u. 19) a 4 számú (Hatvan-u. 39) az 5 számú (Szent-Anna u. 58) postshivataloknál létesített távirtdák megnyitottak.

— A baollusterjesztő drapériák.

Debreczen város főkapitánya, Végh Gyula érdekes előterjesztést intézett a városi tanácshoz, amelynek közegészségügyi szempontokból elvitázhatatlan előnyei vannak. Arról van szó, hogy minden temetés után, valamelyik hatósági orvos funkcionálásával, fertőtlenítsék a ravatalozásnál használt felszereléseket: drapériákat, koporsó-emelvényeket, terítőket s egyéb olyan eszközöket, amelyeket a temetési vállalkozók emberei néha egy napon négy-öt helyen is használnak anélkül, hogy csak ki is szellőztetnék azokat. Köztudomásu, hogy az emberiségnek egy igen jelentékeny százaléka inficiáló betegség következtében hal meg. Tifusz, tuberkulózis, vagy akár diftéria esetén bekövetkező halálozások alkalmával a halottas-szobát fölravatalozzák, földiszitlik. Nagyon sok esetben huszonnégy, sőt negyvennyolc órán keresztül így áll a ravatal, aztán jönnek a temetési emberek s ezeket az eszközöket átviszik egy másik temetéshez. Szinte csodaszámba megy, hogy ilyen alkalommal inficiálás nem történik. Hogy a nagyon is könnyen bekövetkező bajoknak eleje vétezzék, a tanács bizonyára magáévá fogja tenni Végh főkapitány előterjesztését.

— Tanítónőválasztás Püspökladányban.

A debreczeni református egyház beadványára a községi képviselőtestület az építendő tanterem fentartására és egy újonnan szervezendő tanítónői állás javadalmasához évi ezerháromszáz korona segélyt szavazott meg. Ennek következtében Kiss Ferenc ref. lelkész még aznap összehívta a presbyteri gyűlést, amelyen elhatározták, hogy a tulsufolt V. és VI. egyesített leányosztályt külön választják, a VI-ik osztály részére azonnal új tantermet építtetnek és addig is, míg az új tanterem felépül, az V. osztályban a tanítást délelőtt, a VI-ikban pedig délután tartatják meg. Az újonnan szervezett tanítónői állásra Tóth Terikét választották meg, akit a debreczeni Dóczy-tanítónőképző intézetben az idén képesítettek kitűnő eredményre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izraelita nőegylet érdemes elnöknője, dr. Balkányi Miklósné urasszony az Erzsébet-szénatárium-alapítvány kamataiból a mai napon a mentőegylet céljaira 10 koronát volt szíves kezéimhez juttatni, mely kegyes adományért e helyen mondok hálás köszönetet. Grósz Nagy Ferenc mentőegyes. pénztárnok.

— Lángban álló petroleum-bányák.

Bukarestből táviratozzák: A moreni petroleumbányában tegnapelőtt tűz ütött ki, mely, dacára az elővigyázati intézkedéseknek, 17 további bányára kiterjedt. Stavropoleos falu a lángok által teljesen körül van véve. Négy ember súlyosan megsebesült. A kár meghaladja az 1 millió leit.

2 korona egy pár női vagy férfi glaco keztyü
NAGY ANDRÁS Ristemplombazár.

— **Téli ruhakiosztás a gyermekmenhelyen.** A debreczeni állami gyermekmenhely kötelékébe tartozó gyermekek részére a téli ruhákat a hó 16-án reggel hét órakor osztja ki a Mester-utcai óvodában özv. Major Sándorné óvónő.

— **A közigazgatási tanfolyam igazgatója.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a debreceni közigazgatási tanfolyam igazgatójának Czeglédy Mihály dr. vármegyei tiszti főügyészt, helyettes igazgatónak pedig Oláh Károly városi kultúr tanácsnokot nevezte ki.

— **Új doktor.** A kolozsvári tudományegyetemen ma tette le kitüntetéssel jogtudományi utolsó szigorlatát. Fényes Jenő dr. debreceni ügyvédjelölt, akit szombaton avatnak doktorrá.

— **Bucsu-estély.** A Máv. debreczeni műhelyének alkalmazottjai igen szép ünnepélyt rendeztek a gilváci fiókműhelybe áthelyezett Hamolla Sámuel műszaki hivatalnok tiszteletére a hó 11-én a Dréher-féle sörcsarnok külön termében. Sajó László osztályvezető mérnök szép beszédben méltatta a távozó hivatalnok kiváló ügybuzgalmát és érdemeit. Beszéltek még Havas Samu, Sidó Géza a kartársak, Lakatos József, Kovács János a munkások nevében, majd Homolla Sámuel meghatóan mondott köszönetet a személyét és működését illető rokonszeny megnyilatkozásáért. A társaság elhatározta, hogy egy hazafias cselekedet által emlékeztessé teszi a bucsu-ünnepélyt, még pedig az aradi vesztőhely megváltására való gyűjtéssel. Lakatos József vette át a gyűjtött pénzt és azt elküldte Barabás Béla országgyűlési képviselőnek. Adakoztak a következők: Gyenes Kálmán 1 korona, Sajó László 40 fillér, Bethy Kálmán 1 korona, Vertsberger 1 korona, Homolla Sámuel 1 korona, Szabó Sándor 40 fillér, Liedloff Ágoston 20 fillér, Sidó Géza 30 fillér, Keszeg József 30 fillér, Bacsó Gyula 20 fillér, Jászay Lajos 80 fillér, Blács József 30 fillér, Vágó István 40 fillér, Kónya András 20 fillér, Kurucz György 20 fillér, Kemény Izidor 10 fillér, Kovács János 20 fillér, Székely Károly 20 fillér, Vári Lajos 20 fillér, Nyeste Béla 1 korona, Ernst Károly 1 korona, Fischer Ignátz 1 korona.

— **Léghajón az Adrián át.** Velencéből táviratozák: A „Giulio Verne” nevű léghajó Uselli, Borsalino és Nicoli léghajósokkal tegnap felszállt, hogy az Adria tengeren való átkelését megkísérlje. A nagyszámban egybegyűlt néptömeg a léghajókat nagy óvációban részesítette.

— **A harmadik bankrabló.** Fiuméből táviratozák: A harmadik fiúmei bankrabló, Orlofinak, revolverrel és egyéb bűnjelleggel megtöltött bőröndje Zürichből ideérkezett a fiúmei ügyészséghez. A rablónál talált pénzt a letéti hivatalban deponálták.

— **Szerelmi dráma Dorogon.** Hajdudorogi tudósítónk telefonálja: Farkas Károly ottani siheder-legény már régóta udvarolgatott Tonti Zsuzsánnának s már az őz végére ki tűzték az eljegyzést. A legény azonban, ugylátszik meggondolta a dolgot és sehogysem akart a házasság révébe bevezetni. Erre a legegyszerűbb formát választotta. Egy szép napon nem ment el a leány lakására és azóta feléje sem nézett. A cserben hagyott menyasszony sirt, könyörgött, majd fenyegetődzött s mert a legény csaknem akart vissza menni szerelmeséhez, hát nagyon is súlyos megoldást talált. Tegnap délelőtt megleste a legényt az utcán és még egy utolsó kísérletet tett. Farkas azonban hallani sem akart a leányról, mire a kétségbeesett menyasszony zsiros szóda oldattal leöntötte a legényt, aki igen súlyos égési sebeket szenvedett. A legényt haza vitték lakására, a leányt pedig a csendőrség le tartóztatta.

— **Kalapok, férfi lehneműek nyakendők Győrfi Testvéreknel Piacz utca 30 szám.**

— **Zsidó ünnepi imakönyvek** és új-évi képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók Aczél Henrik antiquáriumban Piac-u. a ref. kistemplommal szemben.

— **Beszél ön angollu?** Miss Izabel Lewis (Csapó utca 53.) rövid idő alatt megtanítja. Társas kurzusokat is ad.

— **Férfi Box Czipők** 9 koronáért a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Megnyit a cukorka üzlet.** Ma kedden reggel nyit meg a gőzcukorka gyár modernül berendezett cukorka üzlete főtérén a Tiszapalotában. A közönség figyelmét felhívjuk az üzlet megtekintésére valamint a cégnek lapunk hirdetési rovatában foglalt hirdetésére.

— **Kugler Gerbeaud cukorkák** főraktára Kontsek Géznál.

— **Családi dráma,** kínos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Kalap újdonságok** 3 koronától feljebb a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Novotny J.** cézről beszél most mindenki, kinél árfelemelés nélkül csekély havi részletre kaphatók jégsekrények, pénzsekrények, gramfonok, gramfonlemezek, fényképező gépek, lát- és távosövek, mindenféle fegyverek, mindenféle hangszerek. Helyi képviselő Schwartz Dániel, a város-házával szemben. Kérjen árjegyzéket. Diszkrétio biztosítva.

— **Liszt Nándor dr.** Hajdu vm. tb. főorvosa rendel lakásán (Verbóczy utca 4.) szerdán d. u. 2—5-ig és csütörtökön d. e. 9—11-ig.

— **Alföldy Károly** táncintézetében az őszi tanfolyam szept. hó 11-én megkezdődött. Beiratásokat elfogad lakásán, Péterfia-u'ca 2. szám. Telefonszám 510.

Törvénykezés.

— **A bíróság köréből.** Oláh Miklós, Horváth Károly törvényszéki bírák és Tóby István vizsgálóbíró szabadságukról haza érkeztek s hivatalos működésüket megkezdték.

— **Börtönre ítelt rabló házaspár.** Ez év június havában történt, hogy Gyöngyösi Rostás Károly hosszupályi lakos és a vele vadházasságban élő Nagy Eszter nevű leánynyal a hajdubavosi országon megtámadták D. Szabó János 73 éves koldust, akinek tarisznyáját a benne levő élelmiszerekkel együtt elrabolták és elmenekültek. Mindakettlen ma állottak a debreczeni kir. törvényszék esküdtbírósága előtt. Az esküdtök verdiktje alapján a bíróság Rostás Károlyt egy évi, Nagy Esztert pedig egy évi és egy havi börtönre ítélte.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. szept. 13.

Készárú 5—10 olosóbb		
1909. októberi buza	18.51	18.52
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	—	—
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.43	9.44
1910. áprilisi rozs	—	—
1909. októberi zab	7.27	7.28
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.02	7.03
1909. szeptemberi tengeri	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Menyasszonyi ékszerek

Karikagyűrűk, brillant, gyémánt és remek tűzopál köves gyűrűk és függők. Legdivatosabb matt arany lánczkarékek, hosszú lánczok, nyakláncok kitérő szerkezetű női órák. Pazar

kiállítású nyakékek óriási választékban. — Rendkívül olcsón. —

Jótállás mellett

Lőfkovits Arthur és Trsa
cégnél Piac-utca 38.

Az őszi idényre

megerkeztek a legújabb angolszövet újdonságok,

a melyet a legolcsóbb árban legegánsabban készít **Moskovits József** férfi szabó, Piacz-utca 46.

VIGYÁZAT!

Megyek már egy pár czipőt veszek
Klein Ferenczné

u. v. Eifenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.

mert igazán mondhatom
sehol olyan jó és olcsó
czipőt nem kapni, mint nála.
Saját készítmény. Elnyúlhatetlen.
Olosóbb mint bárhol.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán üzlet nyitott **Glück József** cég alatt Debreczen, Piacz-u 6 a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

FIUK!

Csak

GERŐ-féle

ruhába járjatok iskolába,
mert az a legtartósabb és legolcsóbb ruha

Piacz-utca 41. sz.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségekben a legkitünőbb háziszser a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECZEN.

Fiók raktára nincs,
de a legnagyobb választékot

férfi-, fiu- és gyermek-
ruhákban

feltűnő olcsó szabott árban

Frank Rezső

debreczeni legnagyobb ruháruháza
az „Arany Bika” szálloda mellett
nyújthatja.

Ezen óriási vállalat saját műhelyeiben a legújabb divátu uri ruhákat készítetteti a legjobb gyapju szövetekből és a legkényesebb izlésekkel a legjobban ki-elégíti.

Óriási előnyös vételei folytán feltűnő olcsó árban árusít.

Minden vevő mentve van bármily csalódástól, mert minden darabon szabott ár

kivan tüntetve. Meg nem felelő áruk bár-
mikor becserejtetnek, avagy kívánatra a
pénz visszaadatik.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Szülők figyelmébe!

Ha a gyermekek részére olcsón, praktikus, iskolai, házi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Felnőttek részére gyönyörű costum, pongyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló bélés és diszárúk óriási választékban.

Nagyon jó kelmék házi ruhára 38 krtól.
Össze nem gyűrhető mintázott chevrot 64 „
Szép, div. angol kelmék costumra 98 „
Egész finom costum sima kelme 1.20 „
140 cm valód! angol costum kelmék 2.48 „
1 vég elég jó vászon , frt. 4.24 „

Fegyhazi kötésű harisnyák. Csipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehérneműk. Ékező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schifonok, zephierek, mindenféle mosó áruk, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítésű paplanok már 2. frtől.
Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási
forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-krémek, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcrémek, Fogpaszták, Fogkefék, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Piacz-utca. — Városház épület.

Az iskolaév kezdetére ajánlunk

leány és fiu fehérneműket,
zsebkendők, harisnyák, paplan,
matrac, ágy fehérneműk és
flanelltakarókat

.: nagy választékban, jutányos áron. .:

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Hol van a fogorvos? Egyháztér 3. szám alatt Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárában, hol mindenkit megnevettet.

Legújabb felvételek:
Göndör Aurél. Atyai tanácsa, Marcsa Lány esküvője.
Rózsa S. Lajos legújabb magyar nő-

tája: Nem tud senki semmit rólam.
Schlezák leghíresebb opera énekes, Környei Béla pesti opera énekes legújabb felvételei. Bauman Károly összes kupléi.

Tessék meggyőződni.

ISKOLAS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetőek.

Kész fehérneműk, Ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők Paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fínknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Chevrot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapították 1842-ik évben.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

őszi és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

férfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Iskola hegedük

vonóval 4 frt.-tól kezdve kaphatók

Schmidt S.

hangszer raktárában

Piacz-utca 73.

Iskola öltönyök

valamint férfi öltönyök a legolcsóbban

Grünfeld Adolf és Társánál

DEBRECZEN, kistemplom mellett, sarok bolt kaphatók.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Hochfelder ügynöki irodába gyakornok felvétetik.

Vasszertgályos, géplakatos és vasöntő tanoncok felvétetnek Preizler Mór vasöntőde és gépgyárában, Posta kert 31. a Falk kefégyár mellett.

Egy bolti szolga 14-től 16 évig a Linoleum áruházba felvétetik.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánkozik, Czím a kiadóban.

Munkásleányok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ügyes mindenek szakácsné azonnal felvétetik Darabos utca 38. Értekezni lehet ma 2 órától.

Varróleány kárpitos műhelybe felvétetik, Schvarcz Vilmosnál Piacz u. 71. szám.

Adás-vétel.

Eladó múlt évi kitűnő Ezerjő, Rizling, Kövindik bor 200 hektó Molnár Lukácsnál értekezhetni Kossuth utcai üzletében Debreczenben.

Eladó idel szőlő must 100 hektó Rizling, Ezerjő, értekezhetni Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Friss érkezésű csemege szőlő legolcsóbb napi árban kapható. Darvas Miksa szőlő kivitel Telefon 294.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe állandó szénsav raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Fűszerüzlet, Budapesten legforgalmasabb munkas vidéken közvetlen iskola melétt, házban 800 lakó lakik, napi bevétel 160 korona. Szép lakással, olcsó házbérral a tulajdonosra vagyont szerzett rajta ügyadók kizárva. Szax Lajos Budapest, VIII. József utca 70.

Eladó must cirka 200 hektoliter; Nagy-Dobosi Szatmár megyei termés. Czím a kiadóba.

Jó hírnévnek örvendő vendéglő kiadó vagy eladó Homokkert utca 125.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz. Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Pörkölt kávé különlegességek, Bárkinék, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Telenky-utca sarok.

Eladó 3 és 1/2 öl fakompetencia. Ért. Arany János utca 59. sz. a.

Új readszerű női férfi divatárak és butoreladás: A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részlet fizetés mellett szerezhetheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Farkas Mihálynál Erőműfalván különféle festmények és hazafias képek igen olcsón kaphatók. Ugyanott különböző nagyságú boroshordók eladóak.

Saját termésű Booskay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlay Lászlónál Hunyady-utca 3.

Werthelm pénzeszekrény megvételre kerestetik.

Lakás.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Széchenyi u. 27 sz. a. Értekezhetni ugyanott az utcai lakásban

Különféle.

A középiskola alsóbb osztályába járó tanulót teljes ellátásra és a tanulásban való felügyelettel elfogad intelligens izr. család Czím a kiadóhivatalban.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kétnyeres megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, min családi ügyekben. Krámer József.

Darvas Edéné Pies 79. női-ruha műterméte ura megszoyította.

Van szerencsénk a negyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő modernül berendezett

Városi üzletünket

a mai napon Fő utcán a Tisza-palotában megnyitottuk, hol az olcsóbb minőségű áruktól kezdve a legfinomabb minőségű árukig, s minden e számba vágó cikkek gyárunk vezetősége által megszabott legjutányosabb árban szerezheto be.

Végül még bátorkodunk jelenteni, hogy az üzlet vezetésével Balogh Sándor urat biztuk meg, ki a helyi piacon úgy Gerebly, Mayer, valamint Komlósy uraknál tovább mint 20 évig működött.

Kiváló tisztelettel

**Első Debreczeni
Gőzcukorkagyár R. T.**

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre, ugyszintén a Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének mintagyűjteménye.
Szabó László férfi szabó — — —
Széchenyi-utca 1. sz.

Uj faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfűtőgyár vállalat r. t. (Debreceni pályaudvar)

gőzfűtőjét és fűtőpépet

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozni fogunk mindennemű kemény tűzfűtő hasáb (öl) és aprított alakban, valamint kőszén, kőszén és faszén eladásával.

Kivánatra az árut házhoz is szállítjuk élműzárall ellátott szekereken úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőnkkel Grad Rezső urat (Deák Ferenc utca 10.) biztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohánytőzsdék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függesztve, valamint telefon 784. után

A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Leuchtmann Artur és Társai

Tűzifa és Poroszkőszén

legolcsóbb beszerzési helye

Hay Károly és fia

raktára.

Megrendelési iroda:

Széchenyi-utca 12. sz., a kir. tábla átellenében.

Raktár: a nagyvasút állomáson.
Telefon 276.

Horváth János

gőzfűtésében

100 kg. vágott tölgy tűzifa

80 krért kapható.

Telefon 632. Alapított 1893 évben. Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházának Debreczen, Piacz-utca, a főpostával szemben.

1909. Őszi és téli árjegyzék kivonata: 1909.

Felöltők	Gallérok	Costümök	Aljak
Szines angol hosszú 5.—	Női gallér hosszú 7.50	Angol kelme . . . 9.—	Angol alj . . . 4.—
Szines angol rövid 4.50	Női gallér rövid 6.—	Sima posztó hosszú kabát 20.—	Sima mlederes . 6.—
Sima posztó hosszú 12.—	Gyermek gallér csuk. 2.50	Angol hosszú betéttel 18.—	Divat kelme . . 8.—
Sima posztó rövid 7.50	Gyermek gallér papla 4.—	Sima finom kiállítás 32.—	Fekete mlederes . 7.—

Remek választék blousokban.

Szolid olcsó árak.

Külön mérték osztály.

Előzékeny pontos kiszolgálás.